

DÜNYA MÜLTECİ VE GÖÇ KONGRESİ

ÖZET SONUÇ BİLDİRGESİ

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avrupa, Uzak Doğu, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın 24 ülkesinden 258 konuşmacı 14-17 Ekim 2019 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi ev sahipliğinde yapılan Dünya Göç Kongresi'nde bulundu. 55 farklı panelde dünya ve Türkiye'deki göç olgusunda yaşanan gelişmelerin tartışıldığı şu sonuçlara ulaşılmıştır.

- 1- Sunumlarda, 3000'ün üzerinde Suriyeli öğrencisi olan Gaziantep Üniversitesi'nin Suriyeli öğrencilerin yükseköğretime kazandırılmasında üstlendiği örnek rolün önemi vurgulanmış ve yeni kurulan Göç Enstitüsü'nün çalışmaları ve gelecekteki planlamaları anlatılmıştır.
- 2- Kongrede, Suriyeli sığınmacılar ve mülteciler meselesinde genelde Türkiye'nin, özelde Gaziantep kentinin ve Gaziantep Üniversitesi'nin dünyaya bir rol model olduğu ifade edilmiştir.
- 3- Dört gün devam eden kongre, uluslararası paydaş kurumlar ve katılımcılar arasında işbirliğini güçlendirmiş ve ortaklıklar geliştirilmesine altyapı hazırlamıştır.
- 4- Göç çalışmaları alanında akademiyle politika üretenler, saha çalışanları ve gerçekleştircileri arasındaki iletişim eksikliğinin ve koordinasyon eksikliğinin büyüklüğüne değinilmiş, başarılı bir göç ve mülteci politikasının sürdürülmesinde bu işbirliğinin acil gerekliliğine vurgu yapılmıştır.
- 5- Kitlessel göçe dair sorunların önemli bir bölümü güney yarım kürede yani gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülke ve bölgelerde yaşanmaktayken, bu alandaki araştırmaların büyük bölümünün kuzey yarımküreden yani sanayileşmiş Batılı ülkelere geldiğinin altı çizilmiş ve bunun da üretilen bilgilerle sahadaki gerçeklik arasında bir boşluğun oluşmasına neden olduğu dile getirilmiştir. Bunun için göçe dair indirgemeci ve saha gerçekliğiyle uyuşmayan tutumlardan uzak durulmasının önemi vurgulanmıştır.
- 6- Daha nitelikli ve saha gerçekliğiyle uyuşan bilimsel çalışmaların yapılabilmesi ve bunun akabinde gerçekçi politikalar ve uygulamalar için Ortadoğu'ya dair bölge dillerine hakim uzmanların yetiştirilmesinin bir zaruret olduğu tespiti yapılmıştır.
- 7- Göç ve mülteciler üzerine çalışan üniversiteler başta olmak üzere, farklı kurumların ve kuruluşların, eğitim, sağlık, güvenlik, istihdam gibi alanlarda insani yaşam ve uyum süreçlerini yönetmek, hizmet vermek ve desteklemek için yürüttükleri çalışmalarda birbirleriyle entegre ve koordineli olmalarının gerekliliği ön plana çıkmıştır.
- 8- Akademik yapılar, merkezi ve yerel yönetimler ve göç alanında faaliyet yürüten birimlerin erişimine açık bir digital bilgi ve veri platformunun kurulmasının kaynak israfının, yanlış ve eksik bilgiyle malul çelişkili sonuçların ve yanlış politikalar üretilmesinin önüne geçeceği ifade edilmiştir.

- 9- İstihdamın, göçmen ve mültecilerin yeni bir yaşam inşasındaki merkezi rolü önem taşımaktadır. Beşerî sermaye kaybının önlenmesi için önceden kazanılmış bilgi, beceri ve yetkinliklerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Mültecilerin eksik belge, bürokratik sisteme dair bilgisizlik, dil yetersizliği gibi nedenlerle akademik ve mesleki denklik süreçlerini tamamlayamadıkları ve mesleklerini icra edemedikleri ortaya konulmuştur. Bunların giderilmesiyle göç ve uyum sürecinin daha sağlıklı yürütüleceğine vurgu yapılmıştır.
- 10- Üniversite, STK'lar, ticaret ve sanayi odalarının ortaklığıyla istihdam süreçlerinde kırılğan gruplara yönelik programların oluşturulmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır.
- 11- Göç ve uyum alanında uzman hizmet sağlayıcılarının eksikliği dile getirilmiştir. Bu alandaki açığın giderilmesi için eğitilmiş hizmet sağlayıcılarını yetiştirecek bölümlerin üniversitelerde bir an önce açılmasının gerekliliğine değinilmiştir.
- 12- Erken çocukluk eğitiminden başlayarak yükseköğretimi de içine alacak şekilde, mültecilerin eğitim sistemine erişiminin planlanması gerektiği üzerinde durulmuş, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanarak kayıp nesillerinin oluşmasının engellenmesi önerilmiştir.
- 13- Dünyanın birçok bölgesindeki mültecilerin sağlığa erişiminin yönetimini geliştirmek için çalışan kurum ve kişilerin işbirliğinin desteklenmesi ve sağlık haklarının savunulmasının önemi ortaya konulmuştur. Sağlık alanında, göçmen ve mültecilerin takiplerinin ve kayıtlarının ilk yardımın ötesine geçmesi ve sağlık çalışanlarının eğitilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Mültecilerin ve göçmenlerin fiziksel sağlıklarının yanı sıra ruhsal sağlıklarına yönelik tarama ve destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması gerektiği belirtilmiştir. Bu çerçevede çocukların yaşadığı savaş ve göçe dair ağır travmaların tedavisi için psiko-sosyal destek verilmesinin aciliyeti dile getirilmiştir.
- 14- Dil, kültürel farklılıklar ve benzeri durumların sağlıklı hizmet alınmasını engellediği dikkate alınarak SIHHAT projesi gibi Suriyeli sağlık çalışanlarının istihdamına ve içerilmesine yönelik uluslararası paydaşlarla yürütülen çalışmaların arttırılması gerektiği belirtilmiştir.

SONUÇ OLARAK...

- **“Göç” tüm insanlığın meselesidir. İnsan onuruna uygun bir yaşamın inşası, göçe dair politikaların tüm paydaşların katılımıyla, tüm dünya ülkelerinin etik ve ahlaki sorumluluk almasına bağlıdır.**
- **Bugün mazlum milletler dünyadaki güç mücadelesi nedeniyle yaşadıkları yerden zorunlu göç yollarına düşmektedirler. Gelecekte zorunlu göçün olmadığı, insanların serbestçe dolaşabildiği bir dünyayı birlikte kurma temennisi dile getirilmiştir.**
- **Bu kongrede tartışılan tüm başlıklar tek bir çağrıyı yinelemiştir:**

Bireysel ve toplumsal düzeyde sorunun değil, ÇÖZÜMÜN parçası olmak için çaba sarf edilmelidir.